Ministerstvo dopravy

BESIP

Příloha 1

Plnění strategických a dílčích cílů podle úrovní odpovědnosti

DÁLNICE A SILNICE I. TŘÍDY

2016

1 ÚVOD

Vzhledem k různorodosti sítě pozemních komunikací a jejich provozních i stavebních parametrů, které výrazně ovlivňují vznik nehod a závažnost jejich následků bylo plnění NSBSP a návazně i její vyhodnocení provázáno s odpovědností jejich vlastníků, případně organizací pověřených výkonem vlastnických práv:

- stát (ŘSD ČR) - dálnice, silnice I. třídy,
- kraje - silnice II. a III. třídy,
- obce - místní komunikace.
- hl. město Praha

Příloha 1 podrobněji dokumentuje plnění strategických a dílčích cílů na dálnicích a silnicích I. třídy.

Údaje o vývoji počtu usmrcených a těžce zraněných na dálnicích a silnicích I. tříd, které jsou v odpovědnosti MD, respektive ŘSD ČR, shrnují následující části zaměřené na:

- celkový souhrn obou kategorií
- dálnice
- silnice I. třídy.

Významné je použití ekvivalentu závažnosti nehod, kterým lze názorněji posoudit celkový trend vývoje. Má svůj zásadní význam zejména u podrobněji strukturovaných hodnocení, kde samotné počty usmrcených i těžce zraněných jsou nízké a nelze tak dostatečně výstižně usuzovat na dosažené změny.[1]

Ve vyhodnocení plnění NSBSP, resp. strategických a dílčích cílů, je použito barevné označení, které pro přehlednost doplňuje, ev. nahrazuje komentáře.[2]

---

[1] *Je vypočten jako součet usmrcených osob a jedné čtvrtiny těžce zraněných osob. Dělitel 4 byl získán zaokrouhlením průměru poměrů počtu těžce zraněných a usmrcených osob v období 2001-2013.*

[2] *Hodnocení*

	lepší než stanovený cíl
	splněno (s tolerancí ±3 %)
	horší než stanovený cíl

Zdroje dat

V celém dokumentu jsou použity následující zdroje dat:

- nehodová data ČR - ŘSDP PP ČR,
- délky a výkony pozemních komunikací - ŘSD ČR,

Zpracovatel dat: Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.

2 PLNĚNÍ STRATEGICKÝCH CÍLŮ

2.1 Dálnice a silnice I. třídy celkem

Při hodnocení počtu usmrcených a těžce zraněných na dálnicích a silnicích I. třídy je nutno zdůraznit, že tyto komunikace přenášely v roce 2016 více než polovinu dopravního výkonu (57,8 %)[3]. Souhrnně u nich v roce 2016 připadlo 7,7 usmrcených osob a 23,5 těžce zraněných osob na 1 mld. ujetých vozokm.

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**349**	297	243	244	284	**235**	0,83	**195**	1,21	**140**
těžce zraněno	**962**	755	776	767	739	**717**	0,97	**695**	1,03	**577**
ekvivalent závažnosti nehod	**590**	486	437	436	469	**414**	0,88	**369**	1,12	**284**

Tab. 1-1: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009-2020 na dálnicích (včetně bývalých rychlostních komunikací) a silnicích I. třídy

Souhrnně lze konstatovat, že situace na této kategorii komunikací zaznamenává v porovnání s rokem 2015 pozitivní vývoj, jedná se o nejnižší hodnoty všech sledovaných ukazatelů za uvedené období 2009 - 2016. Oproti předpokladu se jedná ovšem o nedostatečné výsledky, jelikož počet usmrcených zaostal za předpokladem o 40 osob. Počet těžce zraněných zaostává za stanoveným předpokladem v posledních letech vždy o něco více, když v roce 2016 se jedná o 22 osob (2014 - 4 osoby; 2015 - 11 osob). Ekvivalent závažnosti nehod odpovídá celkové závažnosti následků nehod, když se meziročně snížil o hodnotu 55 bodů. Celkově jde o postupné snižování, které je ovšem třeba, vzhledem ke stanoveným předpokladům, označit za nedostatečné.

[3] *Údaje o dopravních výkonech za rok 2016 jsou získány od ŘSD (aktuální výpočet)*

Oproti roku 2009 poklesl

- počet usmrcených o 32,7 % (celostátně celá síť o 34,5 %),
- počet těžce zraněných o 25,4 % (celostátně celá síť o 27,0 %),
- ekvivalent závažnosti nehod o 29,8 % (celostátně celá síť o 30,7 %).

Celkový vývoj na dálnicích a silnicích I. třídy mírně zaostává za celostátním průměrem.

Reálný vývoj následků nehodovosti ve srovnání s předpokládanými hodnotami na základě NSBSP znázorňuje následující graf, založený na dvouletých klouzavých průměrech.

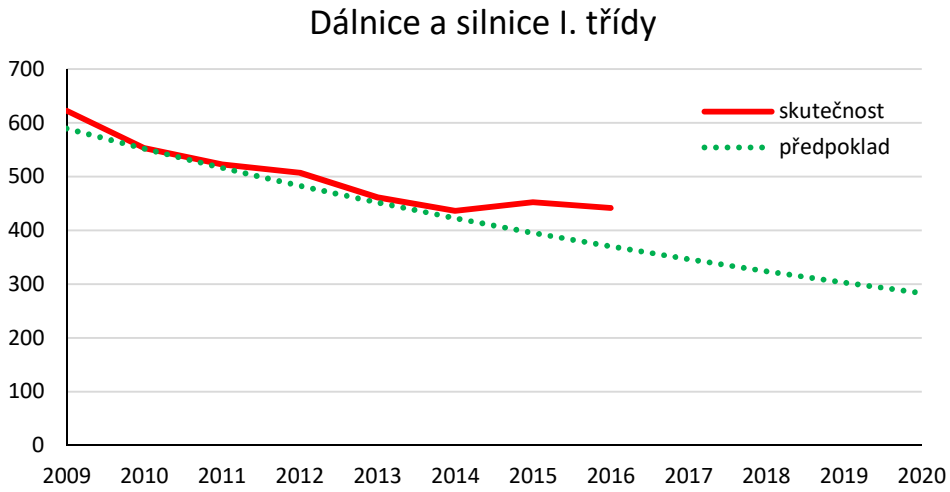

Obr. 1-1: Předpokládaný a skutečný vývoj ekvivalentu závažnosti nehod na dálnicích a silnicích I. třídy

2.2 Dálnice (včetně bývalých rychlostních komunikací)

Ke konci roku 2009 bylo v ČR v provozu 729 km dálnic. K 31. 12. 2015 jejich délka činila 776 km, za 6 let se tedy prodloužila o pouhých 47 km, tj. o 6,4 %. Od 1. 1. 2016 byla převedena většina z celkové délky 459 km bývalých rychlostních komunikací (až na 25 km) do kategorie dálnic. Aby byly hodnoty srovnatelné, bylo toto převedení promítnuto v tabulkách zpětně i v letech předcházejících roku 2016. K 1. 1. 2016 byla tedy délka dálnic 1 210 km (z toho 776 km dálnice I. třídy, 434 km dálnice II. třídy - bývalé rychlostní komunikace).[4]

Dálnice přenášely v roce 2016 23,6 % z celkového dopravního výkonu. V témže roce na nich připadlo 3,4 usmrcených osob a 6,8 těžce zraněných osob na 1 mld. ujetých vozokm.

[4] *Zdroj: http://www.rsd.cz:Přehledy z informačního systému o silniční a dálniční síti ČR, stav k 1. 1. 2016*

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**36**	28	28	32	47	**42**	0,89	**20**	2,10	**14**
těžce zraněno	**96**	81	93	99	77	**85**	1,10	**69**	1,23	**58**
ekvivalent závažnosti nehod	**60**	48	51	57	66	**63**	0,95	**37**	1,70	**29**

Tab. 1-2: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009-2020 na dálnicích

Z hlediska závažných následků nehod došlo v roce 2016 k poklesu počtu usmrcených oproti roku 2015 o 5 osob, nicméně stále se jedná o počet **dvojnásobný** oproti stanovenému předpokladu. Naopak u počtu těžkých zranění došlo k nárůstu o 8 osob, čímž se tento ukazatel opět dostal nad stanovený předpoklad. Tato skutečnost se projevila i v porovnání ekvivalentu závažnosti nehod, který tak je téměř nejvyšší (s výjimkou roku 2011) za celé uvedené období. Ačkoliv tedy závažné následky kolísají, celkově **situace na dálnicích z dlouhodobého pohledu stagnuje**. I při uvedeném nárůstu délky dálnic **nelze považovat vývoj nehodovosti na dálnicích za uspokojivý**.

Reálný vývoj následků nehodovosti ve srovnání s předpokládanými hodnotami na základě NSBSP znázorňuje následující graf, založený na dvouletých klouzavých průměrech.

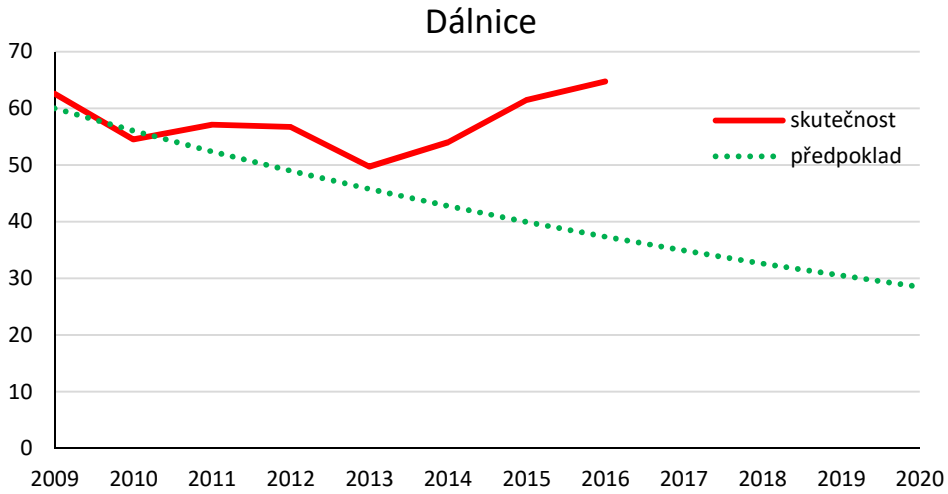

Obr. 1-2: Předpokládaný a skutečný vývoj ekvivalentu závažnosti nehod na dálnicích

2.2.1 Dálnice – druh nehody

Vzhledem ke komfortním stavebním parametrům dálnice, které se odlišují od ostatních druhů komunikací a jsou prakticky shodné na celé dálniční síti, se další rozbor zaměřil na druh nehody.

DÁLNICE		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
srážka s jedoucím nekolejovým vozidlem	usmrceno do 24 h	5	20,8	18	60,0	19	45,2	1,06
	těžce zraněno	31	44,3	25	48,1	46	54,1	1,84
	ekvivalent závažnosti	13	30,7	24	56,4	31	48,2	1,26
srážka s vozidlem zaparkovaným, odstaveným	usmrceno do 24 h	3	12,5	3	10,0	8	19,0	2,67
	těžce zraněno	7	10,0	9	17,3	5	5,9	0,56
	ekvivalent závažnosti	5	11,4	5	12,2	9	14,6	1,76
srážka s pevnou překážkou	usmrceno do 24 h	9	37,5	0	0,0	6	14,3	xxx
	těžce zraněno	17	24,3	13	25,0	19	22,4	1,46
	ekvivalent závažnosti	13	31,9	3	7,6	11	17,0	3,31
srážka s chodcem	usmrceno do 24 h	5	20,8	7	23,3	8	19,0	1,14
	těžce zraněno	6	8,6	2	3,8	10	11,8	5,00
	ekvivalent závažnosti	7	15,7	8	17,4	11	16,6	1,40
srážka s lesní zvěří	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	2	2,9	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	1	1,2	0	0,0	0	0,0	0,00
srážka s domácím zvířetem	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
havárie	usmrceno do 24 h	2	8,3	2	6,7	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	5	7,1	2	3,8	2	2,4	1,00
	ekvivalent závažnosti	3	7,8	3	5,8	1	0,8	0,20
jiný druh nehody	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	1	2,4	xxx
	těžce zraněno	2	2,9	1	1,9	3	3,5	3,00
	ekvivalent závažnosti	1	1,2	0	0,6	2	2,8	7,00
CELKEM	usmrceno do 24 h	24	100	30	100	42	100	1,40
	těžce zraněno	70	100	52	100	85	100	1,63
	ekvivalent závažnosti	42	100	43	100	63	100	1,47

Tab. 1-3: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na dálnicích dle druhu nehody

Z Tab. 1-3 je zřejmá očekávaná dominance srážek s jedoucím nekolejovým vozidlem, které v roce 2009 tvořily necelou třetinu závažných následků nehod. V roce 2015 tvořila více než polovinu závažných následků a v přibližné polovině se pohybuje i v roce 2016.

Alarmující je vysoký podíl závažných následků u srážek s chodcem, který se v roce 2016 dokonce posunul na 2. místo z hlediska ekvivalentu závažnosti společně se srážkou s pevnou překážkou. Při těchto srážkách s chodcem zemřelo 8 osob a dalších 10 bylo těžce zraněno. Srážky s chodci na dálnici mají nejfatálnější následky. Řidiči s jejich výskytem vůbec nepočítají a vzhledem k vysokým jízdním rychlostem mnohdy ani nemají šanci na osoby pohybující se po dálnici zareagovat. Kromě toho chodci mají problém s odhadem vysokých rychlostí přijíždějících vozidel. Významně se na těchto následcích podílejí řidiči vozidel/cestující, kteří se pohybují po dálnici po vystoupení ze zastaveného vozidla, jelikož v jiných případech se chodci na dálnici většinou nevyskytují.

V roce 2016 narostl počet následků srážek se zaparkovaným/odstaveným vozidlem na 8 úmrtí. U srážek s pevnou překážkou, jejíž vážné následky byly dokonce v roce 2009 nejvyšší, byl rok 2015 velmi příznivý – nebylo zaznamenáno žádné úmrtí. V roce 2016 nicméně opět vzrostl počet srážek s pevnou překážkou s následky 6 úmrtí a 19 osob těžce zraněných.

2.2.2 Dálnice – druh srážky s jedoucím nekolejovým vozidlem

DÁLNICE		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
čelní	usmrceno do 24 h	1	20,0	2	11,1	7	36,8	3,50
	těžce zraněno	1	3,2	4	16,0	9	19,6	2,25
	ekvivalent závažnosti	1	9,8	3	12,4	9	30,3	3,08
boční	usmrceno do 24 h	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	4	12,9	0	0,0	1	2,2	xxx
	ekvivalent závažnosti	2	15,7	0	0,0	0	0,8	xxx
z boku	usmrceno do 24 h	0	0,0	2	11,1	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	3,2	0	0,0	2	4,3	xxx
	ekvivalent závažnosti	0	2,0	2	8,2	1	1,6	0,25
zezadu	usmrceno do 24 h	3	60,0	14	77,8	12	63,2	0,86
	těžce zraněno	25	80,6	21	84,0	34	73,9	1,62
	ekvivalent závažnosti	9	72,5	19	79,4	21	67,2	1,06
CELKEM	usmrceno do 24 h	5	100	18	100	19	100	1,06
	těžce zraněno	31	100	25	100	46	100	1,84
	ekvivalent závažnosti	13	100	24	100	31	100	1,26

Tab. 1-4: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na dálnicích dle druhu srážek s jedoucím nekolejovým vozidlem

Při podrobnější analýze druhu srážek s jedoucím nekolejovým vozidlem se nejvýrazněji projevovala srážka zezadu, jejichž podíl stoupl v roce 2016 téměř na 70%. Druhý největší podíl mají čelní srážky, kde se počet usmrcených zvýšil o 5 osob a o stejný počet vzrostl u těchto srážek i počet těžce zraněných. Přitom by na dálnicích nemělo k tomuto druhu srážek docházet vůbec obdobně jako k srážkám s chodcem.

2.2.3 Dálnice – srážky s jedoucím nekolejovým vozidlem a povětrnostní podmínky

DÁLNICE		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
neztížené	usmrceno do 24 h	4	80,0	18	100,0	17	89,5	0,94
	těžce zraněno	27	87,1	20	80,0	41	89,1	2,05
	ekvivalent závažnosti	11	84,3	23	94,8	27	89,3	1,18
mlha	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	1	4,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	1,0	0	0,0	0,00
na počátku deště, slabý déšť	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	1	4,0	1	2,2	1,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	1,0	0	0,8	1,00
déšť	usmrceno do 24 h	1	20,0	0	0,0	1	5,3	xxx
	těžce zraněno	2	6,5	1	4,0	1	2,2	1,00
	ekvivalent závažnosti	2	11,8	0	1,0	1	4,1	5,00
sněžení	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	3,2	2	8,0	1	2,2	0,50
	ekvivalent závažnosti	0	2,0	1	2,1	0	0,8	0,50
tvoří se námraza, náledí	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	1	5,3	xxx
	těžce zraněno	1	3,2	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	2,0	0	0,0	1	3,3	xxx
nárazový vítr (boční, vichřice apod.)	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
jiné ztížené	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	2	4,3	xxx
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	1	1,6	xxx
CELKEM	usmrceno do 24 h	5	100	18	100	19	100	1,06
	těžce zraněno	31	100	25	100	46	100	1,84
	ekvivalent závažnosti	13	100	24	100	31	100	1,26

Tab. 1-5: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na dálnicích dle povětrnostních podmínek u srážek s jedoucím vozidlem

Důležitou informaci o provozních podmínkách u srážek s jedoucím vozidlem poskytuje Tab. 1-5. Z analýzy z hlediska povětrnostních podmínek v době nehody vyplývá, že k naprosté většině vážných následků nehod (cca 90 %) dochází za neztížených povětrnostních podmínek. Zřetelně z toho vyplývá, že za zhoršených klimatických podmínek se řidiči mnohem více koncentrují na bezpečnou jízdu.

2.2.4 Dálnice – srážky s pevnou překážkou dle druhu

DÁLNICE		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
strom	usmrceno do 24 h	2	22,2	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	1	7,7	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	2	15,1	0	7,7	0	0,0	0,00
sloup – telefonní, veřejné osvětlení, eklektické vedení apod.	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	1	16,7	xxx
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	1	9,3	xxx
odrazník, patník, sloupek, dopravní značky apod.	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	1	16,7	xxx
	těžce zraněno	2	11,8	2	15,4	2	10,5	1,00
	ekvivalent závažnosti	1	3,8	1	15,4	2	14,0	3,00
svodidlo	usmrceno do 24 h	5	55,6	0	0,0	4	66,7	xxx
	těžce zraněno	6	35,3	7	53,8	13	68,4	1,86
	ekvivalent závažnosti	7	49,1	2	53,8	7	67,4	4,14
překážka vzniklá provozem jiného vozidla	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	5,9	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	1,9	0	0,0	0	0,0	0,00
zeď, pevná část mostů, podjezdů, tunelů apod.	usmrceno do 24 h	1	11,1	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	5,9	3	23,1	1	5,3	0,33
	ekvivalent závažnosti	1	9,4	1	23,1	0	2,3	0,33
překážka vzniklá stavební činností (přenosné dopravní značky, hromada štěrku, písku apod.	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	5,9	0	0,0	2	10,5	xxx
	ekvivalent závažnosti	0	1,9	0	0,0	1	4,7	xxx
jiná překážka (zábradlí, oplocení, násep, nástupní ostrůvek apod.)	usmrceno do 24 h	1	11,1	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	6	35,3	0	0,0	1	5,3	xxx
	ekvivalent závažnosti	3	18,9	0	0,0	0	2,3	xxx
CELKEM	usmrceno do 24 h	9	100	0	100	6	100	xxx
	těžce zraněno	17	100	13	100	19	100	1,46
	ekvivalent závažnosti	13	100	3	100	11	100	3,31

Tab. 1-6: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na dálnicích dle druhu srážek s pevnou překážkou

Z pohledu druhu pevné překážky při srážce s ní má největší podíl na závažných následcích srážka se svodidlem. Právě svodidla jsou budována k tomu, aby zachytila vozidlo v případě dopravní nehody a tím minimalizovala možné následky. Proto nelze tento podíl na celkových negativních následcích vnímat izolovaně bez ohledu na bezpečnostní funkci, kterou svodidla plní. Zbývající 2 úmrtí připadají na srážku s příslušenstvím a vybavením komunikací. Jejich použití a umístění by mělo podléhat příslušným krokům správců pozemních komunikací – provádění pravidelných kontrol, případně i bezpečnostních inspekci.

2.2.5 Dálnice – srážky s chodcem dle lokalizace

DÁLNICE		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
most, nadjezd, podjezd, tunel	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	1	10,0	xxx
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	2,4	xxx
čerpadlo pohonných hmot	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	16,7	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	3,8	0	0,0	0	0,0	0,00
parkoviště přiléhající ke komunikaci	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	16,7	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	3,8	0	0,0	0	0,0	0,00
žádné nebo žádné z uvedených	usmrceno do 24 h	5	100	7	100	8	100,0	1,14
	těžce zraněno	4	66,7	2	100	9	90,0	4,50
	ekvivalent závažnosti	6	92,3	8	100	10	97,6	1,37
CELKEM	usmrceno do 24 h	5	100	**7**	100	8	100	1,14
	těžce zraněno	6	100	2	100	10	100	5,00
	ekvivalent závažnosti	7	100	**8**	100	11	100	1,40

Tab. 1-7: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na dálnicích dle míst srážek s chodcem

Z Tab. 1-7 registrující specifická místa a objekty v místě nehody nelze jednoznačně lokalizovat, kde převážně k těmto srážkám dochází.

2.3 Silnice I. třídy (bez bývalých rychlostních komunikací)

Ke konci roku 2009 bylo v ČR v provozu 6 198 km silnic I. třídy (vč. rychlostních komunikací). Do roku 2015 se jejich délka prakticky nezměnila - za 6 let se prodloužila o pouhých 46 km, tj. o 0,7 %. Z toho délka sítě rychlostních silnic se prodloužila z 370 km v roce 2009 na 459 km v roce 2015. Od 1. 1. 2016 byla převedena většina z celkové délky 459 km bývalých rychlostních komunikací (až na 25 km) do kategorie dálnic. Aby byly hodnoty srovnatelné, bylo toto převedení promítnuto v tabulkách zpětně i v letech předcházejících roku 2016. K 1. 1. 2016 byla délka silnic I. třídy 5 811 km**.**

Silnice I. třídy (včetně zbytku rychlostních komunikací) přenášely v roce 2016 34,2 % z celkového dopravního výkonu, jsou tedy stále nejvýznamnější součástí silniční sítě. V témže roce na nich připadlo 10,7 usmrcených osob a 34,9 těžce zraněných osob na 1 mld. ujetých vozokm.

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**313**	269	215	212	237	**193**	0,81	**175**	1,10	**125**
těžce zraněno	**866**	674	683	668	662	**632**	0,95	**626**	1,01	**520**
ekvivalent závažnosti nehod	**530**	438	386	379	403	**351**	0,87	**332**	1,06	**255**

Tab. 1-8: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy (bez bývalých rychlostních komunikací)

Oproti loňskému roku jsou statistiky závažných následků na silnicích I. třídy příznivější. Z hlediska závažných následků nehod došlo na silnicích I. třídy (bez bývalých rychlostních komunikací) v roce 2016 k poklesu počtu usmrcení o 44 osob oproti roku 2015, tj. o 18,6 %, což je více než celostátní meziroční změna mezi lety 2015 a 2016 (-17,4 %). Oproti stanovenému předpokladu však bylo usmrceno o 18 osob více. U těžkých zranění došlo rovněž k poklesu, a to o 30 osob, nicméně oproti předpokladu bylo těžce zraněno o 6 osob více. Ekvivalent závažnosti nehod reflektuje pozitivní vývoj na silnicích I. třídy, jelikož dosahuje nejnižší hodnoty za sledované období, ač za předpokladem zaostává o hodnotu 19. Ačkoliv se jedná o **pozitivní vývoj,** stále **není dostatečný.**

Reálný vývoj následků nehodovosti ve srovnání s předpokládanými hodnotami na základě NSBSP znázorňuje následující graf, založený na dvouletých klouzavých průměrech.

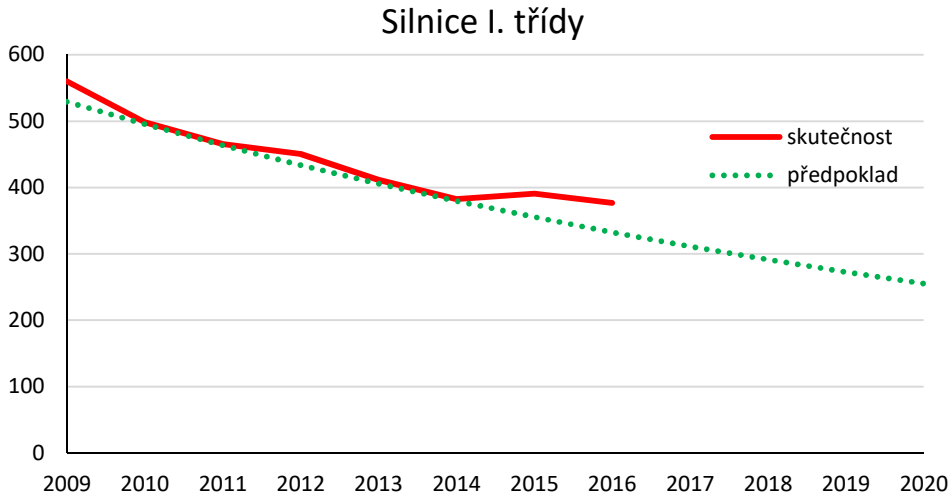

Obr. 1-3: Předpokládaný a skutečný vývoj ekvivalentu závažnosti nehod na silnicích I. třídy

2.3.1 Silnice I. třídy – územní lokalizace

SILNICE I. TŘÍDY		2009	2015	2016	2016/2009
intravilán	usmrceno do 24 h	79	32	43	0,54
	těžce zraněno	331	209	201	0,61
	ekvivalent závažnosti	162	84	93	0,58
extravilán	usmrceno do 24 h	246	222	150	0,61
	těžce zraněno	561	478	431	0,77
	ekvivalent závažnosti	386	342	258	0,67

Tab. 1-9: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 na silnicích I. třídy v extravilánu a intravilánu

Na silnicích v intravilánu došlo ke zvýšení následků nehod v počtu úmrtí o 11 osob, u těžce zraněných je to snížení počtu těžce zraněných o 8 osob v porovnání s rokem 2015. Ekvivalent závažnosti nehod tak vzrostl, nicméně v porovnání s rokem 2009 je téměř poloviční.

V extravilánu bylo usmrceno 150 osob, čímž došlo k meziročnímu poklesu o 72 osob! Počet těžce zraněných osob se snižuje pomaleji, než počet smrtelných nehod. Oproti roku 2015 se jedná o 47 těžce zraněných méně. Ekvivalent závažnosti nehod tak meziročně výrazně poklesl, nicméně v porovnání s rokem 2009 nedosahuje stejného pokroku jako v kategorii usmrcených.

Tato odlišnost ve vývoji se přirozeně odrazila i ve změně podílu následků nehod v intravilánu na celkových závažných následcích nehod. V roce 2009 činil u

- usmrcených 24,3 %,
- těžce zraněných 30,4 %.
- ekvivalent závažnosti nehod 29,5 %.

V roce 2016 poklesly tyto podíly u

- usmrcených na 12,6 %,
- těžce zraněných na 30,9 %,
- ekvivalent závažnosti nehod na 19,8 %.

2.3.2 Silnice I. třídy – intravilán

SILNICE I. TŘÍDY INTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
srážka s jedoucím nekolejovým vozidlem	usmrceno do 24 h	33	41,8	13	40,6	17	39,5	1,31
	těžce zraněno	174	52,6	102	48,8	93	46,3	0,91
	ekvivalent závažnosti	77	47,3	39	45,7	40	43,2	1,05
srážka s vozidlem zaparkovaným, odstaveným	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	4	1,2	1	0,5	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	1	0,6	0	0,3	0	0,0	0,00
srážka s pevnou překážkou	usmrceno do 24 h	11	13,9	4	12,5	6	14,0	1,50
	těžce zraněno	39	11,8	19	9,1	15	7,5	0,79
	ekvivalent závažnosti	21	12,8	9	10,4	10	10,5	1,11
srážka s chodcem	usmrceno do 24 h	34	43,0	13	40,6	20	46,5	1,54
	těžce zraněno	89	26,9	76	36,4	78	38,8	1,03
	ekvivalent závažnosti	56	34,8	32	38,0	40	42,4	1,23
srážka s lesní zvěří	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
srážka s domácím zvířetem	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	1	0,5	xxx
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,3	xxx
srážka s vlakem	usmrceno do 24 h	0	0,0	1	3,1	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	1	0,5	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	1	1,5	0	0,0	0,00
havárie	usmrceno do 24 h	1	1,3	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	19	5,7	7	3,3	7	3,5	1,00
	ekvivalent závažnosti	6	3,6	2	2,1	2	1,9	1,00
jiný druh nehody	usmrceno do 24 h	0	0,0	1	3,1	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	6	1,8	3	1,4	7	3,5	2,33
	ekvivalent závažnosti	2	0,9	2	2,1	2	1,9	1,00
CELKEM	usmrceno do 24 h	79	100	32	100	43	100	1,34
	těžce zraněno	331	100	209	100	201	100	0,96
	ekvivalent závažnosti	162	100	84	100	93	100	1,11

Tab. 1-10: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 dle druhu nehod na silnicích I. třídy v intravilánu

Z podrobnějšího rozboru **druhu nehod** v intravilánu vyplývá, že **nejčastější příčinou úmrtí je srážka s chodcem** – tvoří téměř polovinu všech úmrtí v intravilánu na silnicích I. třídy. Dále je to srážka s jedoucím vozidlem a jako třetí nejvýznamnější příčinou je srážka s pevnou překážkou. Srážka s chodcem zaznamenala nárůst o 7 úmrtí oproti roku 2015. Z pohledu na ekvivalent závažnosti nehod tvoří srážka s chodcem až druhou nečastější příčinu závažných následků a dominuje srážka s jedoucím nekolejovým vozidlem.

SILNICE I. TŘÍDY INTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
mimo křižovatku	usmrceno do 24 h	22	66,7	7	53,8	9	52,9	1,29
	těžce zraněno	66	37,9	35	34,3	41	44,1	1,17
	ekvivalent závažnosti	39	50,3	16	40,9	19	47,8	1,22
na křižovatce	usmrceno do 24 h	11	33,3	6	46,2	8	47,1	1,33
	těžce zraněno	108	62,1	67	65,7	52	55,9	0,78
	ekvivalent závažnosti	38	49,7	23	59,1	21	52,2	0,92
celkem	usmrceno do 24 h	33	100	13	100	17	100	1,31
	těžce zraněno	174	100	102	100	93	100	0,91
	ekvivalent závažnosti	77	100	39	100	40	100	1,05

Tab. 1-11: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s jedoucím nekolejovým vozidlem dle lokalizace na silnicích I. třídy v intravilánu

Ke srážkám s jedoucím nekolejovým vozidlem dochází v téměř shodném počtu úmrtí na křižovatkách tak i mimo křižovatku. V případě těžkých zranění je to o 11 těžce zraněných osob více na křižovatce, než mimo křižovatku.

SILNICE I. TŘÍDY INTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
mimo křižovatku	usmrceno do 24 h	26	76,5	11	84,6	18	90,0	1,64
	těžce zraněno	60	67,4	56	73,7	55	70,5	0,98
	ekvivalent závažnosti	41	72,9	25	78,1	32	80,4	1,27
na křižovatce	usmrceno do 24 h	8	23,5	2	15,4	2	10,0	1,00
	těžce zraněno	29	32,6	20	26,3	23	29,5	1,15
	ekvivalent závažnosti	15	27,1	7	21,9	8	19,6	1,11
celkem	usmrceno do 24 h	34	100	13	100	20	100	1,54
	těžce zraněno	89	100	76	100	78	100	1,03
	ekvivalent závažnosti	56	100	32	100	40	100	1,23

Tab. 1-12: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s chodcem dle lokalizace na silnicích I. třídy v intravilánu

Srážky s chodcem jsou v intravilánu lokalizovány převážně do úseků mimo křižovatku, kde došlo k nárůstu počtu usmrcených osob o 7 oproti roku 2015. Počet těžce zraněných je téměř shodný s rokem 2015. Počet úmrtí v křižovatce zůstává identický s rokem 2015, těžce zranění zaznamenávají nárůst o 2 osoby.

SILNICE I. TŘÍDY INTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
viditelnost nezhoršená	usmrceno do 24 h	11	32,4	6	46,2	6	30,0	1,00
	těžce zraněno	37	41,6	42	55,3	39	50,0	0,93
	ekvivalent závažnosti	20	36,0	17	51,6	16	39,9	0,95
viditelnost zhoršená	usmrceno do 24 h	23	67,6	7	53,8	14	70,0	2,00
	těžce zraněno	52	58,4	34	44,7	39	50,0	1,15
	ekvivalent závažnosti	36	64,0	16	48,4	24	60,1	1,53
celkem	usmrceno do 24 h	34	100	13	100	20	100	1,54
	těžce zraněno	89	100	76	100	78	100	1,03
	ekvivalent závažnosti	56	100	32	100	40	100	1,23

Tab. 1-13: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s chodcem dle viditelnosti na silnicích I. třídy v intravilánu

Z Tab. 1-13 vyplývá, že **vážné následky nehod při srážce s chodcem v intravilánu jsou významně ovlivněny zhoršenou viditelností**.

SILNICE I. TŘÍDY INTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
strom	usmrceno do 24 h	3	27,3	1	25,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	13	33,3	2	10,5	2	13,3	1,00
	ekvivalent závažnosti	6	30,1	2	17,1	1	5,1	0,33
sloup – telefonní, veřejného osvětlení, elektrického vedení apod.	usmrceno do 24 h	3	27,3	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	8	20,5	5	26,3	4	26,7	0,80
	ekvivalent závažnosti	5	24,1	1	14,3	1	10,3	0,80
odrazník, patník, sloupek, dopravní značky apod.	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	4	10,3	3	15,8	1	6,7	0,33
	ekvivalent závažnosti	1	4,8	1	8,6	0	2,6	0,33
svodidlo	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	1	16,7	xxx
	těžce zraněno	2	5,1	0	0,0	2	13,3	xxx
	ekvivalent závažnosti	1	2,4	0	0,0	2	15,4	xxx
překážka vzniklá provozem jiného vozidla	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
zeď, pevná část mostů, podjezdů, tunelů apod.	usmrceno do 24 h	2	18,2	2	50,0	3	50,0	1,50
	těžce zraněno	5	12,8	5	26,3	2	13,3	0,40
	ekvivalent závažnosti	3	15,7	3	37,1	4	35,9	1,08
závory železničního přejezdu	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
překážka vzniklá stavební činností (přenosné dopravní značky, hromada štěrku, písku apod.)	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	2,6	1	5,3	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	1,2	0	2,9	0	0,0	0,00
jiná překážka (zábradlí, oplocení, násep, nástupní ostrůvek apod.)	usmrceno do 24 h	3	27,3	1	25,0	2	33,3	2,00
	těžce zraněno	6	15,4	3	15,8	4	26,7	1,33
	ekvivalent závažnosti	5	21,7	2	20,0	3	30,8	1,71
CELKEM	usmrceno do 24 h	11	100	4	100	6	100	1,50
	těžce zraněno	39	100	19	100	15	100	0,79
	ekvivalent závažnosti	21	100	9	100	10	100	1,11

Tab. 1-14: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009–2015 dle druhu srážky s pevnou překážkou na silnicích I. třídy v intravilánu

Nejnebezpečnější pevné překážky na silnicích I. třídy v intravilánu jsou pevné součástí silničních objektů – zdi, pevné části mostů, tunelů nebo podjezdů a jiné překážky (zábradlí, oplocení atd.). Do druhé kategorie nebezpečnosti patří stromy, sloupy elektrického vedení a další součásti silničního příslušenství.

2.3.3 Silnice I. třídy – extravilán

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
srážka s jedoucím nekolejovým vozidlem	usmrceno do 24 h	162	65,9	142	64,0	108	72,0	0,76
	těžce zraněno	370	66,0	331	69,2	302	70,1	0,91
	ekvivalent závažnosti	255	65,9	225	65,8	184	71,2	0,82
srážka s vozidlem zaparkovaným, odstaveným	usmrceno do 24 h	3	1,2	1	0,5	2	1,3	2,00
	těžce zraněno	8	1,4	8	1,7	4	0,9	0,50
	ekvivalent závažnosti	5	1,3	3	0,9	3	1,2	1,00
srážka s pevnou překážkou	usmrceno do 24 h	39	15,9	45	20,3	24	16,0	0,53
	těžce zraněno	104	18,5	73	15,3	71	16,5	0,97
	ekvivalent závažnosti	65	16,8	63	18,5	42	16,2	0,66
srážka s chodcem	usmrceno do 24 h	24	9,8	31	14,0	14	9,3	0,45
	těžce zraněno	28	5,0	21	4,4	27	6,3	1,29
	ekvivalent závažnosti	31	8,0	36	10,6	21	8,1	0,57
srážka s lesní zvěří	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	0,2	1	0,2	1	0,2	1,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,1	0	0,1	0	0,1	1,00
srážka s domácím zvířetem	usmrceno do 24 h	1	0,4	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	1	0,3	0	0,0	0	0,0	0,00
srážka s vlakem	usmrceno do 24 h	0	0,0	1	0,5	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	1	0,2	1	0,2	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,1	1	0,4	0	0,0	0,00
havárie	usmrceno do 24 h	17	6,9	2	0,9	2	1,3	1,00
	těžce zraněno	46	8,2	39	8,2	18	4,2	0,46
	ekvivalent závažnosti	29	7,4	12	3,4	7	2,5	0,55
jiný druh nehody	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	3	0,5	4	0,8	8	1,9	2,00
	ekvivalent závažnosti	1	0,2	1	0,3	2	0,8	2,00
CELKEM	usmrceno do 24 h	246	100	222	100	150	100	0,68
	těžce zraněno	561	100	478	100	431	100	0,90
	ekvivalent závažnosti	386	100	342	100	258	100	0,75

Tab. 1-15: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 dle druhu nehod na silnicích I. třídy v extravilánu

Na silnicích I. třídy v extravilánu došlo k výraznému snížení smrtelných následků u srážek s chodcem, ale přesto je tento typ srážek třetí nejčastější příčnou úmrtí na extravilánových úsecích silnic I. třídy. Zda je to v souvislosti s povinností chodců být označen reflexními prvky za snížené viditelnosti, nelze bez podrobné analýzy konkrétních nehod zjistit[5].

Na komunikacích I. třídy v extravilánu dominuje srážka s jedoucím vozidlem – 108 usmrcených a 302 těžce zraněných osob, na druhém místě je srážka s pevnou překážkou - 24 úmrtí a 71 těžce zraněných a jako třetí je srážka s chodcem.

[5] *Viz novela zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, která zakotvila tuto povinnost do § 53 odst. 9.*

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
nezaviněná řidičem	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
nepřiměřená rychlost jízdy	usmrceno do 24 h	48	29,6	30	21,1	18	16,7	0,60
	těžce zraněno	91	24,6	73	22,1	65	21,5	0,89
	ekvivalent závažnosti	71	27,8	48	21,5	34	18,7	0,71
nesprávné předjíždění	usmrceno do 24 h	17	10,5	11	7,7	9	8,3	0,82
	těžce zraněno	59	15,9	35	10,6	43	14,2	1,23
	ekvivalent závažnosti	32	12,5	20	8,8	20	10,8	1,00
nedání přednosti v jízdě	usmrceno do 24 h	29	17,9	30	21,1	15	13,9	0,50
	těžce zraněno	97	26,2	80	24,2	89	29,5	1,11
	ekvivalent závažnosti	53	20,9	500	22,2	37	20,3	0,75
nesprávný způsob jízdy	usmrceno do 24 h	68	42,0	71	50,0	66	61,1	0,93
	těžce zraněno	121	32,7	142	42,9	105	34,8	0,74
	ekvivalent závažnosti	98	38,6	107	47,4	92	50,3	0,87
technická závada vozidla	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	2	0,5	1	0,3	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	1	0,2	0	0,1	0	0,0	0,00
CELKEM	usmrceno do 24 h	162	100	142	100	108	100	0,76
	těžce zraněno	370	100	331	100	302	100	0,91
	ekvivalent závažnosti	255	100	225	100	184	100	0,82

Tab. 1-16: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s jedoucím nekolejovým vozidlem dle jejich příčiny na silnicích I. v extravilánu

Naprosto dominantní v extravilánu silnic I. tříd je srážka jedoucích vozidel, které tvoří více než dvě třetiny nehod s usmrcením. Dle šetření dopravní policie byly jako příčiny dopravních nehod, při kterých došlo ke srážkám s jedoucím nekolejovým vozidlem, označeny nesprávný způsob jízdy, jako druhá nejčastější příčina je nepřiměřená rychlost jízdy. Třetí nejčastější příčinou nehod s vážnými následky je nedání přednosti v jízdě – hrubá chyba řidiče. Dále je to nesprávné předjíždění. U všech výše zmiňovaných příčin dopravních nehod došlo k poklesu oproti roku 2015, ale tyto řidičské chyby lze eliminovat správným chování řidiče, s dodržováním pravidel provozu na pozemních komunikacích.

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
mimo křižovatku	usmrceno do 24 h	128	79,0	112	78,9	83	76,9	0,74
	těžce zraněno	254	68,6	239	72,2	193	63,9	0,81
	ekvivalent závažnosti	192	75,2	172	76,4	131	71,5	0,76
na křižovatce	usmrceno do 24 h	34	21,0	30	21,1	25	23,1	0,83
	těžce zraněno	116	31,4	92	27,8	109	36,1	1,18
	ekvivalent závažnosti	63	24,8	53	23,6	52	28,5	0,99
celkem	usmrceno do 24 h	162	100	142	100	108	100	0,76
	těžce zraněno	370	100	331	100	302	100	0,91
	ekvivalent závažnosti	255	100	225	100	184	100	0,82

Tab. 1-17: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s jedoucím nekolejovým vozidlem dle jejich lokalizace na silnicích I. třídy v extravilánu

Z Tab. 1-17 vyplývá, že většina nehod, při kterých došlo ke srážkám s jedoucím nekolejovým vozidlem, se stala v mezikřižovatkových úsecích.

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
mimo křižovatku	usmrceno do 24 h	22	91,7	30	96,8	9	64,3	0,30
	těžce zraněno	23	82,1	20	95,2	22	81,5	1,10
	ekvivalent závažnosti	28	89,5	35	96,6	15	69,9	0,41
na křižovatce	usmrceno do 24 h	2	8,3	1	3,2	5	35,7	5,00
	těžce zraněno	5	17,9	1	4,8	5	18,5	5,00
	ekvivalent závažnosti	3	10,5	1	3,4	6	30,1	5,00
CELKEM	usmrceno do 24 h	24	100	31	100	14	100	0,45
	těžce zraněno	28	100	21	100	27	100	1,29
	ekvivalent závažnosti	31	100	36	100	21	100	0,57

Tab. 1-18: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s chodcem dle jejich lokalizace na silnicích I. třídy v extravilánu

Podobně to platí i pro srážky s chodcem. Dvě třetiny dopravních nehod s usmrcením a těžkým zraněním se staly mimo křižovatku.

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
viditelnost nezhoršená	usmrceno do 24 h	4	16,7	6	19,4	1	7,1	0,17
	těžce zraněno	9	32,1	8	38,1	6	22,2	0,75
	ekvivalent závažnosti	6	20,2	8	22,1	3	12,0	0,31
viditelnost zhoršená	usmrceno do 24 h	20	83,3	25	80,6	13	92,9	0,52
	těžce zraněno	19	67,9	13	61,9	21	77,8	1,62
	ekvivalent závažnosti	25	79,8	28	77,9	18	88,0	0,65
CELKEM	usmrceno do 24 h	24	100	31	100	14	100	0,45
	těžce zraněno	28	100	21	100	27	100	1,29
	ekvivalent závažnosti	31	100	36	100	21	100	0,57

Tab. 1-19: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s chodcem dle viditelnosti na silnicích I. třídy v extravilánu

Naprosto kritickým faktorem, přispívajícím k závažným následkům při srážkách s chodcem v extravilánu, je zhoršená viditelnost. Ke snížení následků z dopravních nehod při střetu s chodcem by mělo přispět povinné používání reflexních prvků všemi chodci v extravilánu.

SILNICE I. TŘÍDY EXTRAVILÁN		2009		2015		2016		2016/ 2015
		počet	podíl	počet	podíl	počet	podíl	
strom	usmrceno do 24 h	21	53,8	20	44,4	15	62,5	0,75
	těžce zraněno	43	41,3	37	50,7	31	43,7	0,84
	ekvivalent závažnosti	32	48,8	29	46,2	23	54,5	0,78
sloup – telefonní, veřejného osvětlení, elektrického vedení apod.	usmrceno do 24 h	1	2,6	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	4	3,8	0	0,0	4	5,6	xxx
	ekvivalent závažnosti	2	3,1	0	0,0	1	2,4	xxx
odrazník, patník, sloupek, dopravní značky apod.	usmrceno do 24 h	1	2,6	3	6,7	1	4,2	0,33
	těžce zraněno	6	5,8	5	6,8	6	8,5	1,20
	ekvivalent závažnosti	3	3,8	4	6,7	3	6,0	0,59
Svodidlo	usmrceno do 24 h	10	25,6	7	15,6	3	12,5	0,43
	těžce zraněno	18	17,3	13	17,8	9	12,7	0,69
	ekvivalent závažnosti	15	22,3	10	16,2	5	12,6	0,51
překážka vzniklá provozem jiného vozidla	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
zeď, pevná část mostů, podjezdů, tunelů apod.	usmrceno do 24 h	4	10,3	12	26,7	2	8,3	0,17
	těžce zraněno	19	18,3	7	9,6	13	18,3	1,86
	ekvivalent závažnosti	9	13,5	14	21,7	5	12,6	0,38
závory železničního přejezdu	usmrceno do 24 h	0	0,0	1	2,2	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	1	1,4	1	1,4	1,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	1	2,0	0	0,6	0,20
překážka vzniklá stavební činností (přenosné dopravní značky, hromada štěrku, písku apod.)	usmrceno do 24 h	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,00
	těžce zraněno	0	0,0	2	2,7	0	0,0	0,00
	ekvivalent závažnosti	0	0,0	1	0,8	0	0,0	0,00
jiná překážka (zábradlí oplocení, násep, nástupní ostrůvek apod.)	usmrceno do 24 h	2	5,1	2	4,4	3	12,5	1,50
	těžce zraněno	14	13,5	7	9,6	7	9,9	1,00
	ekvivalent závažnosti	6	8,5	4	5,9	5	11,4	1,27
CELKEM	usmrceno do 24 h	39	100	45	100	24	100	0,53
	těžce zraněno	104	100	73	100	71	100	0,97
	ekvivalent závažnosti	65	100	63	100	42	100	0,66

Tab. 1-20: Vývoj počtu usmrcených a těžce zraněných v letech 2009, 2015 a 2016 při srážkách s pevnou překážkou dle druhu pevné překážky na silnicích I. třídy v extravilánu

Z hlediska druhu pevné překážky jsou **nejzávažnějším smrtícím faktorem stromy**, které se podílejí více než polovinou na všech srážkách. Jejich počet se během sledovaného období příliš nemění. Na druhém místě jsou svodidla jako hlavní prvek záchytného bezpečnostního systému, i když v meziročním srovnání se počet nehod snížil o více než polovinu. Dalším, stejně závažným druhem srážky, je srážka se zábradlím, oplocením a další jinou překážkou.

3 PLNĚNÍ DÍLČÍCH CÍLŮ

3.1 Dálnice (včetně bývalých rychlostních komunikací)

3.1.1 Děti

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	1	0	1	0	1	2	2,00	1	2,00	1
těžce zraněno	1	5	2	3	3	1	0,33	1	1,00	1
ekvivalent závažnosti nehod	1	1	2	1	2	2	1,29	1	1,80	1

Tab. 1-21: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných dětí v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U dětí došlo v roce 2016 na dálnicích ke srovnatelným závažným následkům jako předchozí rok. Počet usmrcených se zvýšil o 1 osobu a počet těžce zraněných se snížil o 2 osoby. Předpoklad byl naplněn jenom pro kategorii těžce zraněných.

3.1.2 Chodci

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	5	6	5	6	11	13	1,18	3	4,33	3
těžce zraněno	9	9	6	1	4	13	3,25	7	1,86	6
ekvivalent závažnosti nehod	7	8	7	6	12	16	1,35	5	3,42	5

Tab. 1-22: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných chodců v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U chodců došlo v roce 2016 na dálnicích k nárůstu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 2 osoby a počet těžce zraněných se zvýšil o 9 osob. Předpoklad nebyl naplněn v žádné kategorii. Ukazuje se, že tato kategorie je v roce 2016 závažnější než ve výchozím roce 2009! Zejména u této kategorie se jedná na tomto typu pozemních komunikací o alarmující jev.

3.1.3 Cyklisté

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	0	1	0	0	1	0	0,00	0	0,00	0
těžce zraněno	0	6	0	0	0	0	0,00	0	0,00	0
ekvivalent závažnosti nehod	0	3	0	0	1	0	0,00	0	0,00	0

Tab. 1-23: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných cyklistů v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U cyklistů došlo v roce 2016 na dálnicích k nižším závažným následkům oproti předchozímu roku. Ve všech kategoriích bylo dosaženo nulových hodnot, což by mělo být každoročním výsledkem, vzhledem k pravidlům silničního provozu, které neumožňují cyklistům využívat tento typ pozemních komunikací.

3.1.4 Motocyklisté

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	2	3	1	1	3	2	0,67	1	2,00	1
těžce zraněno	11	12	6	8	5	9	1,80	9	1,00	8
ekvivalent závažnosti nehod	5	6	3	3	4	4	1,00	3	1,31	3

Tab. 1-24: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných motocyklistů v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U motocyklistů došlo v roce 2016 na dálnicích celkově ke srovnatelným závažným následkům jako předchozí rok. Počet usmrcených se snížil o 1 osobu a počet těžce zraněných se zvýšil o 4 osoby. Předpoklad byl naplněn jenom pro kategorii těžce zraněných.

3.1.5 Mladí řidiči motorových vozidel (do 24 let, následky celkem)

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	5	4	4	1	4	4	1,00	3	1,33	3
těžce zraněno	17	12	12	16	6	13	2,17	15	0,87	14
ekvivalent závažnosti nehod	9	7	7	5	6	7	1,32	7	1,07	7

Tab. 1-25: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných při nehodách zaviněných mladými řidiči motorových vozidel v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U mladých řidičů došlo v roce 2016 na dálnicích k vyšším závažným následkům oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se nezměnil a počet těžce zraněných se zvýšil o 7 osob. Předpoklad byl dosažen u těžce zraněných a u ekvivalentu závažnosti nehod (u obou i pro rok 2020).

3.1.6 Stárnoucí populace (osoby nad 65 let věku)

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	3	6	2	2	2	6	3,00	3	2,00	2
těžce zraněno	7	9	5	9	10	5	0,50	7	0,71	6
ekvivalent závažnosti nehod	5	8	3	4	5	7	1,61	5	1,53	4

Tab. 1-26: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob nad 65 let věku v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

U stárnoucí populace došlo v roce 2016 na dálnicích k vyšším závažným následkům oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 4 osoby a počet těžce zraněných se snížil o 5 osob. Předpoklad byl dosažen u těžce zraněných (i pro rok 2020).

3.1. Alkohol a jiné návykové látky při řízení

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	0	0	2	0	1	2	2,00	0	xxx	0
těžce zraněno	2	2	2	2	1	0	0,00	1	0,00	1
ekvivalent závažnosti nehod	1	1	3	1	1	2	1,60	0	8,00	0

Tab. 1-27: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných při nehodách s viníkem pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

Alkohol a jiné návykové látky způsobily na dálnicích v roce 2016 více závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 1 osobu a počet těžce zraněných se snížil o 1 osobu. Předpoklad byl dosažen u těžce zraněných (i pro rok 2020).

3.1.8 Nepřiměřená rychlost

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**17**	9	11	14	13	**21**	1,62	**13**	1,62	**11**
těžce zraněno	**27**	29	34	41	23	**37**	1,61	**22**	1,68	**20**
ekvivalent závažnosti nehod	**24**	16	20	24	19	**30**	1,61	**19**	1,64	**16**

Tab. 1-28: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí v letech 2009-2020 na dálnicích

KOMENTÁŘ

Nepřiměřená rychlost způsobila na dálnicích v roce 2016 více závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 8 osob a počet těžce zraněných se zvýšil o 14 osob. Předpoklad nebyl dosažen. Ukazuje se, že nepřiměřená rychlost je v roce 2016 na dálnicích závažnějším problémem než ve výchozím roce 2009!

3.1.9 Agresivní způsob jízdy *(nedání přednosti v jízdě, nesprávný způsob jízdy a jízda/vjetí jednosměrnou ulicí/silnicí)*

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**2**	2	1	4	8	**6**	0,75	**2**	3,00	**2**
těžce zraněno	**8**	9	12	15	10	**17**	1,70	**8**	2,13	**7**
ekvivalent závažnosti nehod	**4**	4	4	8	11	**10**	0,98	**4**	2,56	**4**

Tab. 1-29: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob u nehod zaviněných agresivní jízdou na dálnicích

KOMENTÁŘ

Agresivní způsob jízdy způsobil na dálnicích celkově v roce 2016 zhruba stejně závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 2 osoby a počet těžce zraněných se zvýšil o 7 osob. Předpoklad nebyl dosažen a jedná se o kategorii, která je již několik let závažnějším problémem než ve výchozím roce 2009!

3.2 Silnice I. třídy (bez bývalých rychlostních komunikací)

3.2.1 Děti

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	6	2	1	2	7	4	0,57	4	1,00	3
těžce zraněno	27	14	31	26	19	29	1,53	20	1,45	17
ekvivalent závažnosti nehod	13	6	9	9	12	11	0,96	9	1,25	7

Tab. 1-30: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných dětí v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U dětí došlo na silnicích I. třídy v roce 2016 prakticky ke stejné úrovni závažných následků jako v předchozím roce. Počet usmrcených se snížil o 3 osoby a počet těžce zraněných se zvýšil o 10 osob. Předpoklad byl dosažen pouze v kategorii usmrcených. Počet těžce zraněných je dokonce vyšší než ve výchozím roce 2009!

3.2.2 Chodci

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	58	53	42	29	41	35	0,85	38	0,92	30
těžce zraněno	120	77	106	92	99	107	1,08	91	1,18	78
ekvivalent závažnosti nehod	88	72	69	52	66	62	0,94	61	1,02	50

Tab. 1-31: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných chodců v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U chodců došlo v roce 2016 na silnicích I. třídy k poklesu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 6 osob a počet těžce zraněných se zvýšil o 8 osob. Předpoklad byl naplněn pouze v kategorii usmrcených. Celkově se ovšem ekvivalent závažnosti nehod chodců blíží stanovenému předpokladu.

3.2.3 Cyklisté

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**19**	12	11	14	11	**7**	0,64	**12**	0,58	**10**
těžce zraněno	**62**	52	53	51	34	**46**	1,35	**47**	0,98	**40**
ekvivalent závažnosti nehod	**35**	25	24	27	20	**19**	0,95	**24**	0,78	**20**

Tab. 1-32: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných cyklistů v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U cyklistů došlo v roce 2016 na silnicích I. třídy celkově k mírnému poklesu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 4 osoby a počet těžce zraněných se zvýšil o 12 osob. Předpoklad byl naplněn ve všech kategoriích i pro rok 2020, kromě těžce zraněných.

3.2.4 Motocyklisté

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**32**	31	20	30	33	**17**	0,52	**20**	0,85	**16**
těžce zraněno	**146**	112	107	124	133	**108**	0,81	**118**	0,92	**104**
ekvivalent závažnosti nehod	**69**	59	47	61	66	**44**	0,66	**50**	0,89	**42**

Tab. 1-33: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných motocyklistů v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U motocyklistů došlo v roce 2016 na silnicích I. třídy k poklesu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 16 osob a počet těžce zraněných se snížil o 25 osob. Předpoklad byl naplněn ve všech kategoriích.

3.2.5 Mladí řidiči motorových vozidel (do 24 let, následky celkem)

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**42**	39	35	33	40	**35**	0,88	**28**	1,25	**23**
těžce zraněno	**149**	109	113	113	125	**87**	0,70	**129**	0,67	**119**
ekvivalent závažnosti nehod	**79**	66	63	61	71	**57**	0,80	**60**	0,94	**53**

Tab. 1-34: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných při nehodách zaviněných mladými řidiči motorových vozidel v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U mladých řidičů došlo v roce 2016 na silnicích I. třídy k poklesu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 5 osob a počet těžce zraněných se snížil výrazně o 38 osob. Předpoklad nebyl naplněn v kategorii usmrcených, v ostatních kategoriích byl naplněn (v kategorii těžce zraněných i pro rok 2020).

3.2.6 Stárnoucí populace (osoby nad 65 let věku)

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**56**	50	45	38	46	**49**	1,07	**50**	0,98	**46**
těžce zraněno	**99**	85	89	100	85	**99**	1,16	**93**	1,06	**89**
ekvivalent závažnosti nehod	**81**	71	67	63	67	**74**	1,10	**73**	1,01	**68**

Tab. 1-35: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob nad 65 let věku v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

U stárnoucí populace došlo v roce 2016 na silnicích I. třídy k nárůstu závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se zvýšil o 3 osoby a počet těžce zraněných se zvýšil o 14 osob. Předpoklad byl naplněn pouze v kategorii usmrcených. Počet těžce zraněných je stejný jako ve výchozím roce 2009!

3.2.7 Alkohol a jiné návykové látky při řízení

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**34**	9	22	9	17	**13**	0,76	**26**	0,50	**23**
těžce zraněno	**57**	49	37	46	34	**30**	0,88	**41**	0,73	**34**
ekvivalent závažnosti nehod	**48**	21	31	21	26	**21**	0,80	**36**	0,57	**32**

Tab. 1-36: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných při nehodách s viníkem pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

Alkohol a jiné návykové látky způsobily v roce 2016 na silnicích I. třídy pokles závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 4 osoby a počet těžce zraněných se snížil o 4 osob. Předpoklad byl naplněn ve všech kategoriích, a to i pro rok 2020.

3.2.8 Nepřiměřená rychlost

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**119**	89	68	75	85	**49**	0,58	**88**	0,56	**74**
těžce zraněno	**255**	165	189	178	177	**154**	0,87	**209**	0,74	**186**
ekvivalent závažnosti nehod	**183**	130	115	120	129	**88**	0,68	**140**	0,62	**121**

Tab. 1-37: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

Nepřiměřená rychlost způsobila v roce 2016 na silnicích I. třídy výrazně méně závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 36 osob a počet těžce zraněných se snížil o 23 osob. Předpoklad byl naplněn ve všech kategoriích i pro rok 2020.

3.2.9 Agresivní způsob jízdy *(nesprávné předjíždění, nedání přednosti v jízdě, nesprávný způsob jízdy a jízda/vjetí jednosměrnou ulicí/silnicí)*

rok	2009	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	2016 předpoklad	2016/ 2016 př.	2020 předpoklad
usmrceno do 24 h	**131**	131	105	93	105	**101**	0,96	**111**	0,91	**100**
těžce zraněno	**416**	361	331	353	355	**337**	0,95	**397**	0,85	**386**
ekvivalent závažnosti nehod	**235**	221	188	181	194	**185**	0,96	**210**	0,88	**197**

Tab. 1-38: Vývoj celkového počtu usmrcených a těžce zraněných osob u nehod zaviněných agresivní jízdou v letech 2009-2020 na silnicích I. třídy

KOMENTÁŘ

Agresivní způsob jízdy způsobil v roce 2016 na silnicích I. třídy méně závažných následků oproti předchozímu roku. Počet usmrcených se snížil o 4 osoby a počet těžce zraněných se snížil o 18 osob. Předpoklad byl naplněn ve všech kategoriích, kromě kategorie usmrcených i pro rok 2020.

SOUHRNNÝ KOMENTÁŘ

Při hodnocení strategických cílů byl dosažený stav v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 na dálnicích a silnicích I. třídy příznivý. Jde o postupné snižování, které je ovšem třeba vzhledem ke stanoveným předpokladům, označit za nedostatečné. Celkový vývoj na dálnicích a silnicích I. třídy mírně zaostává za celostátním průměrem.

Na dálnicích došlo v roce 2016 k poklesu počtu usmrcených oproti roku 2015 o 5 osob, nicméně stále se jedná o počet **dvojnásobný** oproti stanovenému předpokladu. Situace na

dálnicích z dlouhodobého pohledu stagnuje. I při uvedeném nárůstu délky dálnic nelze považovat vývoj nehodovosti na dálnicích za uspokojivý.

Dominantním druhem nehody na dálnicích jsou srážky s jedoucím nekolejovým vozidlem, které v posledních letech tvořily polovinu závažných následků. Alarmující je vysoký podíl závažných následků u srážek s chodcem, který se v roce 2016 dokonce posunul na 2. místo. Narostl i počet následků srážek se zaparkovaným/odstaveným vozidlem. Nejčastěji se vyskytovala srážka zezadu, jejichž podíl stoupl v roce 2016 téměř na 70%. Z analýz i vyplynulo, že k naprosté většině vážných následků nehod (cca 90 %) dochází za neztížených povětrnostních podmínek.

Příznivý pokles byl v roce 2016 zaznamenán na silnicích I. třídy. Oproti stanovenému předpokladu však bylo usmrceno o 18 osob více. U těžkých zranění nastal rovněž pokles a jejich počet se přiblížil stanoveným předpokladům. Ačkoliv se jedná o pozitivní vývoj, stále není dostatečný. K téměř třem čtvrtinám závažných následků dochází na komunikacích v extravilánu, kde dominuje srážka s jedoucím vozidlem, na druhém místě je srážka s pevnou překážkou a jako třetí je srážka s chodcem. Jako příčiny jsou označeny nesprávný způsob jízdy, jako druhá nejčastější příčina je nepřiměřená rychlost jízdy a nedání přednosti v jízdě. K většině z nich došlo na mezikřižovatkových úsecích a hlavně za zhoršené viditelnosti. Stromy se podílejí více než polovinou na všech srážkách s pevnou překážkou. Nejčastější příčinou vážných následků nehod na intravilánových úsecích, je srážka s chodcem – tvoří téměř polovinu všech úmrtí. Většinou k nim dochází na mezikřižovatkových úsecích a významně se na nich podílí zhoršená viditelnost.

Z hlediska ekvivalentu závažnosti nehod a naplnění stanovených předpokladů pro rok 2016 nebylo u žádného dílčího cíle na dálnicích dosaženo pozitivního výsledku. Naopak negativní výsledky jsou zaznamenány u chodců, mladých řidičů, stárnoucí populace, alkoholu a jiných návykových látek a nepřiměřené rychlosti. Ke změně prakticky nedošlo u dětí, motocyklistů a u agresivního způsobu jízdy.

Podstatně příznivějších výsledků však bylo dosaženo na silnicích I. tříd. Ke zlepšení došlo u chodců, motocyklistů, mladých řidičů, alkoholu a jiných návykových látek, nepřiměřené rychlosti a u agresivního způsobu jízdy. Jediné negativní výsledky jsou zaznamenány u stárnoucí populace. Ke změně prakticky nedošlo u dětí a cyklistů.